

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

8. september 2020*

Indhold

Retsforskrifter	4
Den europæiske socialpagt	4
Fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder ...	4
Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder	5
Direktiv 2003/88/EF	5
Vedtægten	5
Tvistens baggrund	7
Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom	7
Parternes påstande og retsforhandlingerne ved Domstolen	9
Appellerne	10
Det første anbringende i Rådets appel og kontraappel om retlige fejl, der har behæftet omfanget af Rettens kompetence i forbindelse med undersøgelsen af søgsmålet	10
Det første led om en retlig fejl i forbindelse med den manglende omkvalificering af genstanden for søgsmålet i første instans	10
– Parternes argumenter	10
– Domstolens bemærkninger	11
Det andet led om retlige fejl vedrørende formaliteten og rækkevidden af den i første instans påberåbte ulovlighedsindsigelse	12
– Parternes argumenter	12
– Domstolens bemærkninger	12

* Processprog: fransk.

Det første anbringende i Kommissionens appel og det andet anbringende i Rådets appel og kontraappel om retlige fejl i forbindelse med fortolkningen af chartrets artikel 31, stk. 2, og af direktiv 2003/88 samt ved konstateringen af et indgreb i retten til årlig betalt ferie.....	13
De to første led om henholdsvis en retlig fejl hvad angår muligheden for at påberåbe sig direktiverne over for EU's institutioner og en forkert definition af rækkevidden af den ret til årlig betalt ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, sammenholdt med direktiv 2003/88	14
– Parternes argumenter	14
– Domstolens bemærkninger	15
Det tredje led om en retlig fejl hvad angår karakteren af og formålet med den ret, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2	16
– Parternes argumenter	16
– Domstolens bemærkninger	17
Søgsmålet for Retten	20
Det første anbringende om tilsidesættelse af den særlige karakter af og formålet med retten til en årlig ferie	20
Det andet anbringende om tilsidesættelse af det almindelige ligebehandlingsprincip	21
Det tredje anbringende om tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning...	21
Det fjerde anbringende om tilsidesættelse af retten til respekt for privatliv og familieliv	22
Sagsomkostninger	23

»Appel – personalesag – vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union – ændring den 1. januar 2014 – artikel 6 i bilag X – tjenestemænd og kontraktansatte, der gør tjeneste i et tredjeland – nye bestemmelser vedrørende tildeling af årlige betalte feriedage – ulovlighedsindsigelse – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 31, stk. 2 – direktiv 2003/88/EF – grundlæggende ret til årlig betalt ferie«

I de forenede sager C-119/19 P og C-126/19 P,

angående to appeller i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, indgivet henholdsvis den 14. februar 2019 og den 15. februar 2019,

Europa-Kommissionen ved T. Bohr, G. Gattinara og L. Vernier, som befuldmægtigede,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

Francisco Carreras Sequeros, Addis-Abeba (Ethiopien),

Mariola de las Heras Ojeda, Guatemala City (Guatemala),

Olivier Maes, Skopje (Nordmakedonien),

Gabrio Marinozzi, Saint-Domingue (Den Dominikanske Republik),

Giacomo Miserocchi, Islamabad (Pakistan),

Marc Thieme Groen, Kampala (Uganda),

ved advokater S. Orlandi og T. Martin,

sagsøgere i første instans,

Europa-Parlamentet ved O. Caisou-Rousseau, J. Steele og E. Taneva, som befuldmægtigede,

Rådet for Den Europæiske Union ved M. Bauer og R. Meyer, som befuldmægtigede,

intervenienter i første instans (sag C-119/19 P),

og

Rådet for Den Europæiske Union ved M. Bauer og R. Meyer, som befuldmægtigede,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

Francisco Carreras Sequeros, Addis-Abeba,

Mariola de las Heras Ojeda, Guatemala City,

Olivier Maes, Skopje,

Gabrio Marinozzi, Saint-Domingue,

Giacomo Miserocchi, Islamabad,

Marc Thieme Groen, Kampala,

ved advokater S. Orlandi og T. Martin,

sagsøgere i første instans,

Europa-Kommissionen ved G. Gattinara, T. Bohr og L. Vernier, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

Europa-Parlamentet ved O. Caisou-Rousseau, J. Steele og E. Taneva, som befuldmægtigede,

intervenient i første instans (sag C-126/19 P),

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, R. Silva de Lapuerta, afdelingsformændene J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, S. Rodin og L.S. Rossi (refererende dommer) og dommerne E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, F. Biltgen, K. Jürimäe, A. Kumin, N. Jääskinen og N. Wahl,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: fuldmægtig V. Giacobbo-Peyronnel,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. februar 2020,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. marts 2020,

afsagt følgende

Dom

- 1 Europa-Kommissionen og Rådet for Den Europæiske Union har med deres appeller nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 4. december 2018, Carreras Sequeros m.fl. mod Kommissionen (T-518/16, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2018:873), hvorved Retten annullerede Kommissionens afgørelser om fastsættelse, for 2014, af antallet af årlige feriedage for sagsøgerne i første instans, dvs. Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi og Marc Thieme Groen (herefter under ét »Francisco Carreras Sequeros m.fl.«), som alle er tjenestemænd eller kontraktansatte ved Kommissionen (herefter »de omtvistede afgørelser«).

Retsforskrifter

Den europæiske socialpagt

- 2 Den europæiske socialpagt, der blev undertegnet i Torino den 18. oktober 1961 i forbindelse med Det Europæiske Råd og revideret i Strasbourg den 3. maj 1996, trådte i kraft i 1999. Alle medlemsstater deltager i denne konvention, for så vidt som de har tiltrådt denne i dens oprindelige udgave, i den reviderede udgave eller i begge udgaver.
- 3 Den europæiske socialpagt i den reviderede udgave bestemmer i artikel 2:

»For at sikre en effektiv udøvelse af retten til rimelige arbejdsvilkår forpligter de kontraherende parter sig til [...] at foreskrive mindst fire ugers årlig ferie med løn [...]«

Fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder

- 4 Punkt 8 i fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, der blev vedtaget i forbindelse med Europarådets møde i Strasbourg den 9. december 1989, bestemmer:

»Enhver arbejdstager i Det Europæiske Fællesskab har i overensstemmelse med gældende praksis i det enkelte land ret til en ugentlig hvileperiode og årlig ferie med løn, idet der skal ske indbyrdes tilnærmelse af varigheden heraf på et stadigt stigende niveau.«

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

- 5 Artikel 31 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), med overskriften »Retfærdige og rimelige arbejdsforhold«, har følgende ordlyd:

»1. Enhver arbejdstager har ret til sunde, sikre og værdige arbejdsforhold.

2. Enhver arbejdstager har ret til en begrænsning af den maksimale arbejdstid, til daglige og ugentlige hvileperioder samt til årlig ferie med løn.«

Direktiv 2003/88/EF

- 6 Artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EUT 2003, L 299, s. 9), med overskriften »Formål og anvendelsesområde«, er affattet således:

»1. Dette direktiv indeholder minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden.

2. Dette direktiv finder anvendelse på:

a) de minimale [...] årlige ferier [...]

[...]«

- 7 Artikel 7 i direktiv 2003/88, med overskriften »Årlig ferie«, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at alle arbejdstagere får en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed i overensstemmelse med de kriterier for opnåelse og tildeling heraf, som er fastsat i national lovgivning og/eller praksis.

2. Den minimale årlige betalte ferieperiode kan ikke erstattes med en finansiel godtgørelse, medmindre arbejdsforholdet ophører.«

- 8 Dette direktivs artikel 14, med overskriften »Mere specifikke fællesskabsbestemmelser«, bestemmer:

»Dette direktiv finder ikke anvendelse, hvis andre fællesskabsinstrumenter indeholder mere specifikke forskrifter vedrørende tilrettelæggelse af arbejdstiden for visse former for beskæftigelse eller erhvervsvirksomhed.«

- 9 Det nævnte direktivs artikel 23, med overskriften »Beskyttelsesniveau«, bestemmer:

»Uanset medlemsstaternes ret til at tilpasse de forskellige love, administrative og kontraktmæssige bestemmelser på arbejdstidsområdet efter udviklingen, for så vidt som dette direktivs minimumskrav overholdes, kan gennemførelsen af direktivet ikke danne grundlag for at sænke det generelle niveau for beskyttelse af arbejdstagerne.«

Vedtægten

- 10 Vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union (herefter »vedtægten«) er fastsat ved Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968 om vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber samt om

særlige midlertidige foranstaltninger for tjenestemænd i Kommissionen (den danske specialudgave 1968(I), s. 30), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1023/2013 af 22. oktober 2013 (EUT 2013, L 287, s. 15).

- 11 Vedtægtens artikel 1e, stk. 2, som er opført blandt sidstnævntes almindelige bestemmelser, der i henhold til artikel 80, stk. 4, i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber (herefter »ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte«) finder tilsvarende anvendelse på kontraktansatte, bestemmer:

»Tjenestemænd i aktiv tjeneste skal tildeles arbejdsvilkår, der opfylder passende sundheds- og sikkerhedsstandarder, der mindst svarer til de mindstekrav, der gælder i forbindelse med foranstaltninger, der vedtages på disse områder i henhold til traktaterne.«

- 12 Vedtægtens artikel 57, stk. 1, der i henhold til artikel 16 og artikel 91 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte finder tilsvarende anvendelse på kontraktansatte, er affattet således:

»Tjenestemanden har i overensstemmelse med en ordning, der skal fastlægges efter fælles aftale mellem EU-institutionernes ansættelsesmyndigheder og efter udtalelse fra vedtægtsudvalget, ret til en årlig ferie på mindst 24 og højst 30 arbejdsdage inden for hvert kalenderår.«

- 13 Bilag X til vedtægten indeholder særlige undtagelsesbestemmelser for tjenestemænd, der gør tjeneste i tredjelande. I henhold til artikel 118 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte finder visse af disse bestemmelser tilsvarende anvendelse på kontraktansatte, der befinder sig i samme situation. Dette er tilfældet med artikel 6 i bilag X til vedtægten.

- 14 Artikel 6 i bilag X til vedtægten, i den affattelse, der var gældende inden ikrafttrædelsen af forordning nr. 1023/2013, bestemte, hvad angik ansatte, der gjorde tjeneste i et tredjeland:

»En tjenestemand har for hvert kalenderår ret til en årlig ferie på tre og en halv arbejdsdag for hver måned, i hvilken han har gjort tjeneste.«

- 15 27. betragtning til forordning nr. 1023/2013 lyder således:

»Arbejdsvilkårene for personale ansat i tredjelande bør moderniseres og gøres mere omkostningseffektive, så der opnås omkostningsbesparelser. De årlige ferierettigheder bør tilpasses, og der bør indføres mulighed for at tage flere parametre i brug ved fastsættelsen af godtgørelse for levevilkår, uden at det indvirker på det generelle mål om at opnå omkostningsbesparelser. Betingelserne for ydelse af boligtilskud bør revideres for bedre at tage hensyn til de lokale forhold og for at mindske den administrative byrde.«

- 16 Siden ikrafttrædelsen, den 1. januar 2014, af artikel 1, nr. 70, litra a), i forordning nr. 1023/2013, har artikel 6 i bilag X til vedtægten (herefter »den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten«), for så vidt angår tjenestemænd, der gør tjeneste i et tredjeland, bestemt følgende:

»En tjenestemand har for hvert kalenderår ret til en årlig ferie på to arbejdsdage for hver måned, i hvilken han har gjort tjeneste.

Uanset denne artikels stk. 1, har tjenestemænd, der gør tjeneste i et tredjeland den 1. januar 2014, ret til:

- tre arbejdsdage fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2014
- to og en halv arbejdsdag fra den 1. januar 2015 til den 31. december 2015.«

Tvistens baggrund

- 17 Tvistens baggrund er beskrevet i den appellerede doms præmis 1-8. Den kan med henblik på nærværende sag sammenfattes som følger.
- 18 Francisco Carreras Sequeros m.fl. er tjenestemænd eller kontraktansatte ved Kommissionen. Alle gør tjeneste i tredjelande og gjorde allerede dette inden den 1. januar 2014.
- 19 Da de personlige aktmapper for Francisco Carreras Sequeros m.fl. blev ajourført for at tage hensyn til den nye artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten, blev sidstnævnte således tildelt en årlig ferie på 36 arbejdsdage i 2014 mod 42 dage det foregående år.
- 20 Francisco Carreras Sequeros m.fl. indgav klager mellem den 17. februar og den 13. marts 2014. Disse klager blev, alt efter omstændighederne, afslået af enten ansættelsesmyndigheden eller den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, ved enslydende afgørelser af 23. maj 2014.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- 21 Francisco Carreras Sequeros m.fl. nedlagde i forbindelse med deres søgsmål for Retten for det første påstand om, at det fastslås, at den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten er ulovlig, og for det andet om, at de omtvistede afgørelser om nedsættelse af deres årlige ferie »at regne fra 2014« annulleres.
- 22 Til støtte for deres søgsmål gjorde Francisco Carreras Sequeros m.fl. fire anbringender gældende om tilsidesættelse af henholdsvis den særlige karakter af og formålet med retten til en årlig ferie, af det almindelige ligebehandlingsprincip, af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af retten til respekt for privatliv og familieliv.
- 23 Før undersøgelsen af disse anbringender præciserede Retten for det første, i den appellerede doms præmis 24-26, at genstanden for søgsmålet vedrørte fastsættelsen af retten for Francisco Carreras Sequeros m.fl. til en årlig ferie alene for 2014, og at det i forbindelse med dette søgsmål blev gjort gældende, at den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten var ulovlig.
- 24 For det andet vurderede Retten, i den appellerede doms præmis 27-39, rækkevidden af og formaliteten med hensyn til den ulovlighedsindsigelse, der var rejst af Francisco Carreras Sequeros m.fl. I denne henseende fastslog Retten, efter at have henvist til sin egen retspraksis, i denne doms præmis 35, at »[i] betragtning af sammenhængen mellem overgangsbestemmelserne og de endelige bestemmelser, hvor der ikke er behov for de førstnævnte uden de sidstnævnte, og i betragtning af, at den kompetente myndighed ikke råder over en skønsmæssig beføjelse, må det fastslås, at der i det foreliggende tilfælde er en direkte juridisk forbindelse mellem den anfægtede afgørelse og den nye artikel 6, stk. 1, i bilag X til vedtægten, og eftersom bestemmelsen i dette første stykke er resultatet af den nye artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten, er den i det mindste indirekte anvendelig på de anfægtede afgørelser, idet den var relevant for deres vedtagelse, som hovedsageligt var baseret på den, selv om den ikke udgjorde den formelle hjemmel«. Følgelig »udgjorde de [omtvistede] afgørelser [i forhold til Francisco Carreras Sequeros m.fl.] den første anvendelse af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, med den virkning, at de fra 2016 ikke længere ville få mere end 24 feriedage«, jf. den nævnte doms præmis 36.
- 25 I den appellerede doms præmis 39 afsluttede Retten sin undersøgelse af rækkevidden af og formaliteten med hensyn til ulovlighedsindsigelsen ved at fastslå, at »[Francisco Carreras Sequeros m.fl.] [skal] have adgang til at bestride lovligheden af den endelige ordning for årlig ferie efter [stk. 1] i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, selv om de [omtvistede] afgørelser formelt er baseret på overgangsbestemmelsen, som alene vedrører 2014, [stk. 2, første] led, i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten«.

- 26 Dernæst undersøgte Retten det første anbringende i det af Francisco Carreras Sequeros m.fl. anlagte søgsmål om tilsidesættelse af den særlige karakter af og formålet med retten til en årlig ferie og konkluderede, i den appellerede doms præmis 113, at dette anbringende var begrundet. Retten gav således Francisco Carreras Sequeros m.fl. medhold i søgsmålet uden at undersøge de øvrige søgsmålsanbringender.
- 27 For at nå til denne konklusion undersøgte Retten for det første, i den appellerede doms præmis 60-70, om det, således som Francisco Carreras Sequeros m.fl. gjorde gældende, var muligt at gøre direktiv 2003/88 gældende over for EU-lovgiver. Idet Retten konstaterede, at et direktiv ikke som sådan er bindende for Unionens institutioner, identificerede Retten i den nævnte doms præmis 61 tre tilfælde, hvor disse institutioner ikke desto mindre skal tage hensyn til direktiver. Navnlig undersøgte Retten, om direktiv 2003/88 kunne gøres gældende over for EU-lovgiver, for så vidt som det er udtryk for en grundlæggende ret, i det foreliggende tilfælde den ret til årlig ferie, der er sikret ved chartrets artikel 31, stk. 2.
- 28 Retten fastslog, idet den baserede sig på forklaringer fra konventet vedrørende chartret om grundlæggende rettigheder (EUT 2007, C 303, s. 17), i den appellerede doms præmis 69 og 70, at »[e]ftersom direktiv 2003/88 er et konkret udtryk for det princip, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, [...], kan lovgiver, som er forpligtet til at respektere denne artikel, der har samme rang som traktaterne, ikke se bort fra indholdet af det pågældende direktiv«, hvilket havde den konsekvens, at anvendelsen af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten skulle udelukkes, hvis denne »viser sig at være uforenelig med retten til årlig ferie, hvis karakter og formål fremgår af chartrets artikel 31, stk. 2, læst i lyset af direktiv 2003/88«.
- 29 For det andet tog Retten, idet den i den nævnte doms præmis 72-96 undersøgte, om den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten tilsidesatte retten til en årlig ferie, hensyn til indholdet af bestemmelserne i direktiv 2003/88 samt til det formål, som sidstnævnte forfulgte. Retten fastslog, i denne doms præmis 88 og 89, at den ret til årlig ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, efter sin karakter principielt tilsigter at fremme en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår, og at den omstændighed, at det antal årlige feriedage, der er fastsat i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, er højere end det mindsteniveau, der kræves efter artikel 7 i direktiv 2003/88, ikke, således som hævdet af Kommissionen, er tilstrækkeligt til at konkludere, at denne nye artikel ikke tilsidesætter retten til en årlig ferie.
- 30 Tværtimod fastslog Retten, i den appellerede doms præmis 90-96, nærmere bestemt, at den betydelige reduktion af varigheden af ferien for tjenestemænd og øvrige ansatte med tjenestested i tredjelande ved over tre år at ændre denne fra 42 til 24 dage, ikke kan anses for at være forenelig med princippet om bestræbelsen på at forbedre leve- og arbejdsvilkårene for de berørte personer, og at omfanget af den således foretagne reduktion ikke mindskes af de andre bestemmelser i vedtægten og dennes bilag, som den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten er baseret på. Retten fastslog nemlig, at disse bestemmelser enten var irrelevante eller utilstrækkelige eller marginale med henblik på at opveje den nedsættelse af antallet af årlige feriedage, der følger af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten.
- 31 For det tredje undersøgte Retten, om den således konstaterede tilsidesættelse af retten til årlig ferie kunne begrundes tilstrækkeligt, hvilket Retten udelukkede efter den undersøgelse, der blev foretaget i den appellerede doms præmis 98-112.
- 32 Navnlig bemærkede Retten, i den appellerede doms præmis 109 og 110, at det ikke fremgik, at EU-lovgiver ved at begrænse den årlige ferie til 24 arbejdsdage fra 2016 havde taget højde for den omstændighed, at tjenestemænd og øvrige ansatte, der er udstationeret inden for EU, nyder godt af en ferie på op til 30 arbejdsdage afhængigt af deres alder og lønklasse, eller at denne lovgiver havde undersøgt, om den hvileferie, der er fastsat i artikel 8, stk. 1, i bilag X til vedtægten, som sådan

garanterede tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i et tredjeland, og som var i en særligt belastende situation, tilstrækkelig beskyttelse af sundhed og sikkerhed, selv om hvileferie i henhold til denne bestemmelse kun kan have undtagelsens karakter og kræver en særlig begrundet afgørelse.

- 33 Retten fastslog herefter, i den appellerede doms præmis 112, at EU-lovgiver ikke havde prøvet, om den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten udgjorde et uforholdsmæssigt indgreb i retten til årlig ferie for tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande. Retten fastslog følgelig, at Kommissionen ikke med gyldig virkning kunne begrunde de anfægtede afgørelser med en henvisning til den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten.

Parternes påstande og retsforhandlingerne ved Domstolen

- 34 I sag C-119/19 P har Kommissionen nedlagt påstand om, at den appellerede dom ophæves, at sagen hjemvises til Retten med henblik på, at denne træffer afgørelse vedrørende det andet til det fjerde anbringende i søgsmålet i første instans, samt om, at afgørelsen om sagsomkostningerne udsættes.
- 35 I sag C-126/19 P har Rådet nedlagt påstand om, at appellen fremmes til realitetsbehandling, at der træffes ny afgørelse i sagen og om frifindelse i søgsmålet i første instans, samt om, at Francisco Carreras Sequeros m.fl. tilpligtes at betale de sagsomkostninger, som Rådet har afholdt i forbindelse med denne sag.
- 36 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har nedlagt påstand om, at appelsagerne forkastes, og at Kommissionen og Rådet tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 37 Europa-Parlamentet, som var intervenient i første instans, har nedlagt påstand om, at Domstolen giver appellanterne medhold.
- 38 I overensstemmelse med artikel 54, stk. 2, i Domstolens procesreglement besluttede Domstolens præsident, den 12. marts 2019, at forene sag C-119/19 P og sag C-126/19 P med henblik på retsforhandlingernes skriftlige og mundtlige del og med henblik på dommen.
- 39 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 133, stk. 1 og 2, som finder anvendelse på appellen i henhold til det nævnte procesreglements artikel 190, stk. 1, anmodede Kommissionen og Rådet om, at appelsagerne blev undergivet en fremskyndet procedure.
- 40 Ved afgørelse af 12. marts 2019 afslog Domstolens præsident disse anmodninger. Hverken begrundelsen om den angivelige retlige usikkerhed omkring den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, som følger af den appellerede dom, eller begrundelsen om det antal tjenestemænd, der potentielt berøres af de konsekvenser, der skal udledes af den nævnte dom, kan nemlig som sådanne udgøre exceptionelle omstændigheder, der kan begrunde, at en sag undergives en fremskyndet procedure (jf. i denne retning kendelse af 7.4.2016, Rådet mod Front Polisario, C-104/16 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:232, præmis 7 og den deri nævnte retspraksis). En tilsvarende vurdering gør sig gældende hvad angår administrative ulemper vedrørende ledelsen af de ansatte, der gør tjeneste ved delegationer i tredjelande, som ligeledes blev påberåbt til støtte for Kommissionens anmodning.
- 41 Henset til vigtigheden af sag C-119/19 P og sag C-126/19 P for Unionen og dens institutioner har Domstolens præsident imidlertid besluttet, at disse sager skal pådømmes forud for andre, jf. procesreglementets artikel 53, stk. 3.
- 42 Ved processkrift indleveret den 30. april 2019 har Rådet indgivet en kontraappel i sag C-119/19 P.
- 43 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har nedlagt påstand om, at denne kontraappel forkastes, og at Rådet tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

- 44 Ved processkrift indleveret den 20. maj 2019 anmodede Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om at måtte intervenere i sag C-119/19 P til støtte for Kommissionens påstande.
- 45 Ved kendelse af 29. juli 2019, Kommissionen mod Carreras Sequeros m.fl. (C-119/19 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:658), afslog Domstolens præsident denne anmodning.

Appellerne

- 46 Appelsagerne er nærmere bestemt støttet på tre anbringender.

Det første anbringende i Rådets appel og kontraappel om retlige fejl, der har behæftet omfanget af Rettens kompetence i forbindelse med undersøgelsen af søgsmålet

- 47 Dette anbringende er opdelt i to led.

Det første led om en retlig fejl i forbindelse med den manglende omkvalificering af genstanden for søgsmålet i første instans

– Parternes argumenter

- 48 Ifølge Rådet, som Kommissionen har tilsluttet sig i sine svar på Rådets appel og kontraappel, fastslog Retten med urette, i den appellerede doms præmis 26 og i domskonklusionen, at de omtvistede afgørelser ikke foretog en fastsættelse af antallet af årlige feriedage i 2014, i medfør af den nye artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten, men en nedsættelse af antallet af det årlige antal feriedage.
- 49 Ifølge Rådets opfattelse tilkom det imidlertid Retten at kvalificere søgsmålets genstand korrekt, således som den har kompetence til. En sådan manglende omkvalificering af søgsmålets genstand har ifølge Rådet haft en dobbelt skadelig konsekvens.
- 50 Dels har denne omkvalificering ført til, at Retten pålagde Kommissionen at genoprette det årlige antal feriedage, som Francisco Carreras Sequeros m.fl. havde ret til før ændringen af vedtægten. Rådet har imidlertid, bl.a. med henvisning til kendelse af 26. oktober 1995, Pevasa og Inpesca mod Kommissionen (C-199/94 P og C-200/94 P, EU:C:1995:360, præmis 24), gjort gældende, at Unionens retsinstanser ikke har kompetence til at meddele påbud til administrationen eller til at påbyde en nærmere opfyldelse af dens dom. Desuden findes der ikke længere et retsgrundlag, som gør det muligt for Kommissionen at træffe de foranstaltninger, som opfyldelsen af den appellerede doms konklusion indebærer, eftersom artikel 6 i bilag X til vedtægten, i den affattelse, der var gældende inden ikrafttrædelsen af forordning nr. 1023/2013, blev ophævet ved sidstnævnte.
- 51 Dels har Rådet gjort gældende, at annullationen af de omtvistede afgørelser om »nedsættelse«, i 2014, af antallet af årlige feriedage ændrer det antal feriedage, der kan tildeles de berørte tjenestemænd og øvrige ansatte, og følgelig selve indholdet af de omtvistede afgørelser. Den appellerede dom erstatter således de afgørelser, som fastsætter det årlige antal feriedage, som Francisco Carreras Sequeros m.fl. har ret til, til 36, med andre afgørelser, som i 2014 fastsætter dette antal til 42. Retten foretog således en ændring af de omtvistede afgørelser og overskred herved sine kompetencer.
- 52 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har bestridt Rådets argumentation.

– *Domstolens bemærkninger*

- 53 Det bemærkes, at selv om Retten i den appellerede doms præmis 25 sammenfattede genstanden for påstanden fremsat af Francisco Carreras Sequeros m.fl. således, at den vedrørte en annullation af de omtvistede afgørelser om at »nedsætte« deres ret til en årlig ferie at regne fra 2014, fremgår det bl.a. af den nævnte doms præmis 27, at Retten kvalificerede de omtvistede afgørelser således, at de »kun fastsætter antallet af årlige feriedage for 2014«. Rådet har således foretaget en, i det mindste delvis, forkert læsning af den appellerede doms begrundelse.
- 54 Endvidere indebærer den omstændighed, at punkt 1 i den appellerede doms konklusion fastslår en annullation af de nævnte afgørelser »om i 2014 at nedsætte« det årlige antal feriedage for Francisco Carreras Sequeros m.fl., på ingen måde, at Retten, ud over dette udtryks eventuelt formelle unøjagtighed, tilsidesatte genstanden for den tvist, der var indbragt for den, eller pålagde Kommissionen at foretage en bestemt opfyldelse af den appellerede dom.
- 55 Hvad dels angår tvistens genstand bemærkes nemlig, at Rådet ikke har anfægtet Rettens konstatering i den appellerede doms præmis 32 og 33, hvorefter den kompetente myndighed nærmere bestemt ikke rådede over nogen beføjelse til skønsmæssigt at fastsætte antallet af årlige feriedage efter ikrafttrædelsen, den 1. januar 2014, af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, hvilket, hvad angår Francisco Carreras Sequeros m.fl., førte til en nedsættelse på seks dage af varigheden af deres årlige antal feriedage i 2014 i forhold til varigheden heraf i 2013, i medfør af den nye artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten.
- 56 Hvad dels angår Rådets anbringende om, at Retten overskred sine kompetencer, for så vidt som den meddelte Kommissionen påbud vedrørende den nærmere fremgangsmåde for opfyldelsen af den appellerede dom, bemærkes, at når Retten annullerer en retsakt fra en institution, har sidstnævnte i henhold til artikel 266 TEUF pligt til at gennemføre de til opfyldelsen af Rettens dom nødvendige foranstaltninger.
- 57 Artikel 266 TEUF specificerer imidlertid ikke karakteren af de foranstaltninger, som den pågældende institution skal gennemføre med henblik på en sådan opfyldelse, således at det tilkommer denne institution at identificere disse (jf. i denne retning dom af 14.6.2016, Kommissionen mod McBride, C-361/14 P, EU:C:2016:434, præmis 52 og 53). Desuden forpligter artikel 266 TEUF kun den institution, fra hvilken den annullerede retsakt hidrører, inden for de grænser, der er nødvendige for at sikre opfyldelsen af annullationsdommen (dom af 6.3.2003, Interporc mod Kommissionen, C-41/00 P, EU:C:2003:125, præmis 30).
- 58 I modsætning til det af Rådet anførte følger det imidlertid på ingen måde af den appellerede dom, at Retten i strid med artikel 266 TEUF, ud over dens annullation af de omtvistede afgørelser, pålagde Kommissionen at erstatte disse med nye afgørelser, som for 2014 ville tildele Francisco Carreras Sequeros m.fl. det antal årlige feriedage, som de havde haft før den ændring af vedtægten, der blev foretaget ved forordning nr. 1023/2013.
- 59 Eftersom Retten desuden begrænsede sig til at annullere de omtvistede afgørelser, kan det ikke foreholdes Retten, at denne ændrede disse.
- 60 I øvrigt fremgår det af Kommissionens skriftlige indlæg samt af de skriftlige indlæg fra Francisco Carreras Sequeros m.fl., at denne institution, ud over nærværende appelsag, identificerede flere måder at opfylde den appellerede dom på, heriblandt en eventuel økonomisk kompensation til Carreras Sequeros m.fl.
- 61 Det følger heraf, at det første anbringendes første led i Rådets appel og kontraappel skal forkastes som ugrundet.

Det andet led om retlige fejl vedrørende formaliteten og rækkevidden af den i første instans påberåbte ulovlighedsindsigelse

– Parternes argumenter

- 62 Rådet har, støttet af Kommissionen og Parlamentet, gjort gældende, at Retten tilsidesatte omfanget af sin kompetence ved at fastslå, at den af Francisco Carreras Sequeros m.fl. påberåbte ulovlighedsindsigelse, som vedrørte hele den ordning om årlig ferie, der er fastsat i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, herunder ordningens endelige fase, som finder anvendelse fra 2016, og ikke kun den bestemmelse, der blev gennemført ved de anfægtede afgørelser, dvs. den nye artikel 6, stk. 2, første led, i det nævnte bilag til vedtægten, kunne antages til realitetsbehandling.
- 63 Eftersom de omtvistede afgørelser var blevet vedtaget på grundlag af artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten, kunne ulovlighedsindsigelsen efter Rådets opfattelse kun vedrøre denne bestemmelse, idet Kommissionen i det foreliggende tilfælde ikke, hverken direkte eller indirekte, havde anvendt artikel 6, stk. 1, i nævnte bilag X.
- 64 Rådet har i denne henseende gjort gældende, at den omstændighed, at der er set bort fra artikel 6, stk. 1, i bilag X til vedtægten, der finder anvendelse fra den 1. januar 2016, ikke kan have en virkning på lovligheden af de omtvistede afgørelser om fastsættelse af antallet af årlige feriedage i 2014, som er genstanden for annullationssøgsmålet. Den omstændighed, at en bestemmelse hypotetisk set kan anvendes på en tjenestemand, kan ikke begrunde, at sidstnævnte kan anfægte dennes lovlighed i medfør af artikel 277 TEUF, idet det ellers ville være muligt for en part at bestride anvendeligheden af en eller anden generel retsakt under nogen former for søgsmål, hvilket retspraksis forbyder. Retten fordrejede således retspraksis vedrørende formaliteten og rækkevidden af en ulovlighedsindsigelse, som den ellers havde citeret korrekt i den appellerede doms præmis 30 og 31.
- 65 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har gjort gældende, at Rådets argumenter skal forkastes.

– Domstolens bemærkninger

- 66 I medfør af artikel 277 TEUF kan hver part i en retstvist, der angår en almenyldig retsakt vedtaget af en institution, et organ, et kontor eller et agentur under Unionen, over for Den Europæiske Unions Domstol påberåbe sig de i artikel 263, stk. 2, TEUF nævnte grunde og gøre gældende, at retsaktens ikke kan finde anvendelse.
- 67 Denne bestemmelse er udtryk for et almindeligt princip, hvorefter hver part i en retssag, med henblik på at opnå annullation af en beslutning, som vedrører den pågældende umiddelbart og individuelt, er berettiget til at anfægte gyldigheden af tidligere generelle retsakter fra institutionerne, som er hjemmel for en sådan beslutning (jf. i denne retning dom af 6.3.1979, Simmenthal mod Kommissionen, 92/78, EU:C:1979:53, på s. 777, præmis 39, og af 19.1.1984, Andersen m.fl. mod Parlamentet, 262/80, EU:C:1984:18, præmis 6).
- 68 Eftersom artikel 277 TEUF ikke har til formål at give en part mulighed for at bestride anvendeligheden af en eller anden generel retsakt under et vilkårligt søgsmål, må den retsakt, som hævdes at være ulovlig, direkte eller indirekte være anvendelig på det forhold, der er genstand for søgsmålet (jf. i denne retning dom af 13.7.1966, Italien mod Rådet og Kommissionen, 32/65, EU:C:1966:42, s. 563, på s. 594).
- 69 Domstolen har således, i anledning af annullationssøgsmål til prøvelse af individuelle afgørelser, tilladt, at bestemmelser i en generel retsakt, som udgør grundlaget for de nævnte afgørelser, gyldigt kan være genstand for en ulovlighedsindsigelse (jf. i denne retning bl.a. dom af 28.10.1981, Krupp Stahl mod Kommissionen, 275/80 og 24/81, EU:C:1981:247, præmis 32, og af 11.7.1985, Salerno m.fl. mod

Kommissionen og Rådet, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 og 10/84, ikke trykt i Sml., EU:C:1985:318, præmis 36), ligesom dette gælder for bestemmelser, der har direkte retlig sammenhæng med sådanne afgørelser (jf. i denne retning bl.a. dom af 31.3.1965, Macchiorlati Dalmas mod Den Høje Myndighed, 21/64, EU:C:1965:30, s. 227, på s. 245, af 9.9.2003, Kik mod KHIM, C-361/01 P, EU:C:2003:434, præmis 76, og af 28.6.2005, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P og C-213/02 P, EU:C:2005:408, præmis 237).

- 70 Derimod har Domstolen fastslået, at en ulovlighedsindsigelse, der er rettet mod en generel retsakt, som den anfægtede individuelle afgørelse ikke er en gennemførelsesforanstaltning til, skal afvises fra realitetsbehandling (jf. i denne retning dom af 5.10.2000, Rådet mod Chvatal, C-432/98 P og C-433/98 P, EU:C:2000:545, præmis 33).
- 71 I det foreliggende tilfælde har Rådet gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 35 dels med urette kvalificerede sammenhængen mellem de omtvistede afgørelser og den nye artikel 6, stk. 1, i bilag X til vedtægten som »direkte juridisk forbindelse«, dels med urette antog, at dette stk. 1, eftersom det var slutresultatet af den nye artikel 6, stk. 2, første led, i det nævnte bilag, i det mindste indirekte kunne anvendes på de nævnte afgørelser.
- 72 Denne argumentation kan ikke tiltrædes.
- 73 Det er nemlig ubestridt, at de omtvistede afgørelser er baseret på den nye artikel 6, stk. 2, første led, i bilag X til vedtægten, som blot er en overgangsbestemmelse, der tilrettelægger den gradvise overgang til den endelige ordning om årlig ferie, som er indført ved denne artikels stk. 1, for bl.a. at undgå eller mildne virkningerne af en pludselig ændring af den tidligere ordning for de pågældende ansatte, som allerede gjorde tjeneste i et tredjeland den 1. januar 2014, såsom Francisco Carreras Sequeros m.fl.
- 74 Da selve karakteren af en overgangsperiode er at tilrettelægge et gradvist skifte fra én ordning til en anden, således som Retten med rette konstaterede i den appellerede doms præmis 34, begik Retten således ikke en retlig fejl, da den af denne konstatering udledte eksistensen af en forbindelse, som forener de to stykker i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten. Den overgangsperiode, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, i bilag X til vedtægten, er kun begrundet med henvisning til vedtagelsen af den endelige ordning, der er indført ved den nævnte artikels stk. 1.
- 75 Under disse omstændigheder udledte Retten i den appellerede doms præmis 35 og 39 heraf med rette, at de omtvistede afgørelser udgør gennemførelsesforanstaltninger til den ordning, der, fra den 1. januar 2014, er indført ved artikel 6 i bilag X til vedtægten og har en direkte juridisk forbindelse til denne ordning, således at Francisco Carreras Sequeros m.fl. med rette kunne anfægte lovligheden af den endelige ordning om årlig ferie, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, i bilag X til vedtægten.
- 76 Det skal tilføjes, at den omvendte fortolkning, som Rådet har forsvaret, med henblik på undersøgelsen af ulovlighedsindsigelsen vedrørende den ordning om årlig ferie, der er fastsat fra den 1. januar 2014, ville have haft den virkning kunstigt at opdele den endelige periode og overgangsperioderne for denne ene og samme ordning.
- 77 Det første anbringendes andet led i Rådets appel og kontraappel, samt følgelig det første anbringende i sin helhed, må derfor forkastes som ugrundet.

Det første anbringende i Kommissionens appel og det andet anbringende i Rådets appel og kontraappel om retlige fejl i forbindelse med fortolkningen af chartrets artikel 31, stk. 2, og af direktiv 2003/88 samt ved konstateringen af et indgreb i retten til årlig betalt ferie

- 78 Til støtte for disse anbringender, som er rettet mod Rettens bedømmelser i den appellerede doms præmis 61-97, har Kommissionen og Rådet nærmere bestemt fremført fire led.

De to første led om henholdsvis en retlig fejl hvad angår muligheden for at påberåbe sig direktiverne over for EU's institutioner og en forkert definition af rækkevidden af den ret til årlig betalt ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, sammenholdt med direktiv 2003/88

– Parternes argumenter

- 79 Med det første led har Rådet foreholdt Retten, at denne i den appellerede doms præmis 61 identificerede tre tilfælde, hvor et direktiv rettet til medlemsstaterne kan påberåbes over for EU-institutionerne, hvilket tilsidesætter princippet om, at en retsakt ikke som sådan kan pålægge disse institutioner forpligtelser i deres forhold til de ansatte, kun med forbehold for det meget relative tilfælde, der følger af præmis 40 og 46 i dom af 19. september 2013, *Fornyset prøvelse Kommissionen mod Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570).
- 80 Ifølge Rådet kan ingen af de tre tilfælde, der er nævnt af Retten, begrunde, at direktiv 2003/88 kan påberåbes over for EU-institutionerne. Desuden fremgår det ikke klart af den appellerede dom, hvilket tilfælde af mulighed for påberåbelse Retten har anvendt i den foreliggende sag, eller i hvilket omfang bemærkningerne i den nævnte doms præmis 61 støtter dennes konklusion.
- 81 Kommissionen har i sit svar på Rådets kontraappel anført, at det er svært at forstå, om præmis 61 i den appellerede dom tjener som grundlag for en konklusion om, at direktiv 2003/88 vil kunne gøres gældende over for EU-lovgiver, og at chartrets artikel 31, stk. 2, skal læses i lyset af det nævnte direktiv. Hvis Domstolen imidlertid finder, at Rettens begrundelse støtter sig på betingelserne for påberåbelse af direktiver over for EU-institutionerne, således som anført i den appellerede doms præmis 61, har Kommissionen præciseret, at den, i lighed med Rådet, ligeledes bestrider dette punkt.
- 82 Med det andet led har Kommissionen og Rådet, med støtte fra Parlamentet, gjort gældende, at EU-lovgiver ikke, således som Retten med urette fastslog i den appellerede doms præmis 69-72, kan være bundet af hele indholdet af direktiv 2003/88, og at dette direktiv ikke kan integreres i den primære ret.
- 83 Ifølge Kommissionen er det nemlig kun indholdet af artikel 7 i direktiv 2003/88, i dens egenskab af minimumsbeskyttelsesregel, og ikke samtlige bestemmelser i dette direktiv, der i overensstemmelse med Domstolens praksis kan tages hensyn til i forbindelse med en indirekte prøvelse af lovligheden af en vedtægtsbestemmelse vedrørende retten til årlig ferie, henset til chartrets artikel 31, stk. 2.
- 84 Rådet har tilføjet, at Retten i det foreliggende tilfælde fordrejede rækkevidden af chartrets artikel 52, stk. 7, ved en spidsfindighed, som fører til en prøvelse af lovligheden af forordning nr. 1023/2013, hvorved den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten blev indført, henset til bestemmelserne i direktiv 2003/88, ved at integrere sidstnævnte i den primære ret, i strid med retsreglernes trinfølge.
- 85 Ifølge Kommissionen og Rådet er denne retlige fejl særligt åbenbar, for så vidt som den fik Retten til i den appellerede doms præmis 73-83 at undersøge lovligheden af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten under hensyn til artikel 14 og artikel 23 i direktiv 2003/88, selv om disse bestemmelser er irrelevante. Kommissionen har i denne henseende gjort gældende, at artikel 336 TEUF netop giver EU-lovgiver kompetence til at fastsætte de regler, der finder anvendelse på arbejdsforhold mellem de ansatte ved EU-institutionerne og disse institutioner. Herved er det selve den primære ret, som har givet disse institutioner kompetence til at fastsætte den ret, der finder anvendelse på deres egne ansatte, uden at sidstnævnte ret er underlagt andre bestemmelser i den afledte ret.
- 86 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har gjort gældende, at disse to led er irrelevante og under alle omstændigheder ugrundede.

– Domstolens bemærkninger

- 87 Retten identificerede, efter i den appellerede doms præmis 60 at have påpeget, at bestemmelserne i direktiv 2003/88 ikke kan anses for som sådanne at pålægge EU-institutionerne forpligtelser i deres forhold til deres ansatte, i den nævnte doms præmis 61 tre tilfælde, hvor institutionerne ikke kan udelukke, »at de regler eller principper, der er fastlagt i direktivet, kan påberåbes over for [dem]«.
- 88 For det første bemærkede Retten, at dette er tilfældet, når disse regler eller disse principper »kun synes at være et specifikt udtryk for grundlæggende regler i traktaten og generelle principper, der forpligter de nævnte institutioner direkte«. For det andet udtalte Retten, at»[e]t direktiv kan ligeledes binde en institution, når denne, inden for rammerne af sin organisatoriske autonomi og inden for vedtægtens grænser, har til hensigt at gennemføre en særlig forpligtelse ifølge et direktiv, eller hvor en intern akt med generel rækkevidde selv udtrykkeligt henviser til foranstaltninger, der er vedtaget af unionslovgiver i henhold til traktaterne«. Endelig fandt Retten for det tredje, at »institutionerne i overensstemmelse med den loyalitetsforpligtelse, der påhviler dem, i forbindelse med deres adfærd som arbejdsgivere [skal] tage hensyn til de retlige bestemmelser, der er vedtaget på EU-niveau«.
- 89 Uden at det er nødvendigt generelt at tage stilling til rigtigheden af den identificering, som Retten foretog i den appellerede doms præmis 61, af tre forskellige tilfælde, hvor et direktiv kan påberåbes over for en EU-institution, bemærkes indledningsvis, hvad angår direktiv 2003/88, som er det eneste, der omhandles i denne sag, at Retten i denne doms præmis 64 forkastede argumentet fremsat af Francisco Carreras Sequeros m.fl. om, at vedtægtens artikel 1e, stk. 2, udgjorde en intern akt med generel rækkevidde, som henviser til dette direktiv. Herved udelukkede Retten, således som det udtrykkeligt fremgår af denne præmis 64, at Francisco Carreras Sequeros m.fl. kunne påberåbe sig vedtægtens 1e, stk. 2, og det nævnte direktiv med henblik på, at det under en verserende sag fastslås, at den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten ikke kan finde anvendelse.
- 90 For så vidt som Rådet har bestridt det andet tilfælde, som Retten anførte i den appellerede doms præmis 61, idet den bedømmelse, som vedrører dette, ikke støtter denne doms konklusion, skal Rådets argument følgelig forkastes som irrelevant.
- 91 Dernæst fremgår det ikke af den appellerede doms begrundelse, at Retten anvendte det tredje tilfælde, som den identificerede i den nævnte doms præmis 61, og som er nævnt i nærværende doms præmis 88. Følgelig er Rådets argument, for så vidt som det vedrører dette tredje tilfælde, ligeledes irrelevant.
- 92 Hvad endelig angår det første tilfælde vedrørende muligheden for at påberåbe sig direktiv 2003/88 over for en EU-institution, der er identificeret i den appellerede doms præmis 61, hvorefter dette direktiv i sin helhed er det specifikke udtryk for grundlæggende regler i traktaten og generelle principper, tog Retten hensyn til dette tilfælde, bl.a. i den nævnte doms præmis 69-83.
- 93 Imidlertid bemærkes blot, at den appellerede doms konklusion ikke hviler på betragtningerne i denne doms præmis 69-83, men på begrundelsen i den nævnte doms præmis 84-113, hvori Retten konstaterede, at der forelå et uberettiget indgreb i retten til årlig betalt ferie for Francisco Carreras Sequeros m.fl., baseret på en tilsidesættelse af karakteren af og formålet med denne ret, som er omhandlet i chartrets artikel 31, stk. 2.
- 94 De to første led i det første anbringende i Kommissionens appel og i det andet anbringende i Rådets appel og kontraappel skal følgelig forkastes som irrelevante.

Det tredje led om en retlig fejl hvad angår karakteren af og formålet med den ret, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2

– Parternes argumenter

- 95 Kommissionen og Rådet har gjort gældende, at Rettens udtalelse, som er indeholdt i den appellerede doms præmis 88, om, at den ret til årlig ferie, der er omhandlet i chartrets artikel 31, stk. 2, tilsigter at fremme en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår, er forkert.
- 96 Et sådant formål er ikke nævnt i denne artikel, hvis overskrift alene omhandler »[r]etfærdige og rimelige arbejdsforhold«. Som nævnt i Domstolens praksis, der er citeret i den appellerede doms præmis 84, er formålet med retten til årlig ferie ifølge institutionerne at have en periode til rådighed, hvor man kan slappe af og nyde sin fritid.
- 97 Kommissionen har tilføjet, at formålet om en forbedring af de berørtes leve- og arbejdsvilkår heller ikke følger af en læsning af chartrets artikel 31, stk. 2, sammenholdt med direktiv 2003/88, således som Retten fandt i den appellerede doms præmis 70. Intet kan nemlig begrunde i indholdet af retten til årlig ferie, som er sikret i chartrets artikel 31, stk. 2, at integrere bestemmelserne i direktiv 2003/88, bortset fra dette direktivs artikel 7.
- 98 De henvisninger til artikel 151 TEUF og 153 TEUF, der er anført i den appellerede doms præmis 85, som ganske vist vedrører Unionens socialpolitiske formål, ændrer intet herved. Disse bestemmelser er i det foreliggende tilfælde irrelevante, eftersom der er tale om at bedømme foreneligheden af en retsakt vedtaget på grundlag af artikel 336 TEUF med chartrets artikel 31, stk. 2.
- 99 Endelig er Rettens udtalelse, der er indeholdt i den appellerede doms præmis 90, om, at den nedsættelse af antallet af årlige feriedage, der er foretaget ved den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, ikke kan anses for at være forenelig med princippet om at fremme en forbedring af de berørtes leve- og arbejdsvilkår, ligeledes forkert af to andre grunde.
- 100 Dels fremgår det ifølge Kommissionen ikke af nogen dom fra Domstolen, at en forbedring af leve- og arbejdsvilkår i sig selv er et specifikt udtryk for en grundlæggende regel i traktaterne eller for et generelt princip. Tværtimod fastslog Domstolen i dom af 22. december 2008, Centeno Mediavilla m.fl mod Kommissionen (C-443/07 P, EU:C:2008:767, præmis 60 og 99), at når lovgiver handler i henhold til artikel 336 TEUF, kan tjenestemændenes rettigheder til enhver tid kan ændres, selv om de ændrede bestemmelser er mindre gunstige end de tidligere.
- 101 Dels er spørgsmålet ifølge Rådet ikke, om nedsættelsen af antallet af årlige feriedage er forenelig med princippet om forbedring af leve- og arbejdsvilkår, men om det antal årlige feriedage, som tjenestemænd og øvrige ansatte i Unionen har ret til, krænker deres ret til årlig ferie, deres sundhed og deres sikkerhed.
- 102 Ifølge Kommissionen og Rådet overholder den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten imidlertid det væsentlige indhold af retten til årlig betalt ferie, således som sikret i chartrets artikel 31, stk. 2, da antallet af årlige feriedage, som der gives ret til i denne nye artikel 6, dvs. 24 dage fra den 1. januar 2016, fortsat er højere end det minimum på fire uger, dvs. 20 dage, der kræves i artikel 7 i direktiv 2003/88. En nedsættelse af antallet af årlige feriedage i dette omfang kan ikke anses for at være ulovligt i sig selv, i modsætning til det af Retten fastslåede i den appellerede doms præmis 90.
- 103 Parlamentet er enig i denne opfattelse. Parlamentet har tilføjet, at eftersom de pågældende tjenestemænd og øvrige ansatte råder over et tilstrækkeligt antal feriedage, i det foreliggende tilfælde højere end de minimumsbestemmelser, der gælder i Unionen, selv efter EU-lovgivers ændring af bilag X til vedtægten, er den grundlæggende ret til årlig betalt ferie ikke tilsidesat.

- 104 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har indledningsvis gjort gældende, at de pågældende institutioner ikke i forbindelse med de nærværende appeller klart har redegjort for, i hvilket omfang deres argumentation bør føre til en ophævelse af den appellerede dom. Selv om det nemlig antages, at chartrets artikel 31, stk. 2, ikke tilsigter at fremme en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår, forholder det sig ikke desto mindre således, at den ubestrideligt tilsigter at forbedre beskyttelsen af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed som omhandlet i 153, stk. 1, TEUF.
- 105 Retten har imidlertid fastslået, at dette væsentlige princip i Unionens socialret ville blive tilsidesat, hvis det var tilladt EU-lovgiver at nedsætte den årlige betalte feriers varighed væsentligt uden at godtgøre, at den rent faktisk havde foretaget en rimelig afvejning af de foreliggende interesser. Følgelig fastslog Retten ifølge Francisco Carreras Sequeros m.fl. med føje, at nedsættelsen af retten til årlig betalt ferie for de ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, var uforholdsmæssig.
- 106 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har tilføjet, at den appellerede dom ligger i forlængelse af Domstolens praksis (dom af 6.11.2018, Bauer og Willmeroth, C-569/16 og C-570/16, EU:C:2018:871, præmis 81-84), hvorefter arbejdstagerne har ret til en årlig betalt ferie, idet der skal ske indbyrdes tilnærmelse af varigheden heraf på et stadigt stigende niveau og følgelig med henblik på en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene. Chartrets artikel 31, stk. 2, kan ikke fortolkes anderledes end det princip, bestemmelsen tilsigter at afspejle.
- 107 I øvrigt har EU-institutionerne af den appellerede dom fejlagtigt udledt et angiveligt »princip om ikke-nedgang«, selv om Retten i den nævnte doms præmis 90 udtrykkeligt fastslog det modsatte. Det fremgår nemlig af denne dom, at den eneste grænse, som Retten pålægger EU-lovgiver, når denne påtænker at nedsætte varigheden af den årlige ferie, er, at EU-lovgiver i det mindste foretager en rimelig afvejning af de foreliggende interesser.
- 108 I det foreliggende tilfælde afspejler betragtningerne til forordning nr. 1023/2013 ifølge Francisco Carreras Sequeros m.fl. på ingen måde en sådan hensyntagen til den særlige karakter af og formålet med den grundlæggende ret til en årlig betalt ferie, således at Retten med rette gav dem medhold i deres ulovlighedsindsigelse. Endvidere er denne grænse, som er pålagt EU-institutionerne, i overensstemmelse med den begrundelsespligt, der er fastsat i artikel 296 TEUF.

– *Domstolens bemærkninger*

- 109 Retten fastslog, således som det følger af den appellerede doms præmis 84-97, at EU-lovgiver med vedtagelsen af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, som væsentligt nedsatte antallet af årlige feriedage for tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, havde tilsidesat retten til årlig ferie, således som beskyttet i chartrets artikel 31, stk. 2, selv om det antal årlige feriedage, der er fastsat i denne nye artikel 6, under alle omstændigheder fortsat var større end varigheden af den minimale årlige ferie på fire uger, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88.
- 110 I denne henseende bemærkes dels, at bestemmelserne i chartret, således som det følger af chartrets artikel 51, stk. 1, bl.a. er rettet til Unionens institutioner, der derfor er forpligtede til at overholde de rettigheder, der fremgår af chartret. Dels har chartrets artikel 31, stk. 2, i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, første afsnit, TEU, samme juridiske værdi som traktatbestemmelserne, således at EU-lovgiver er bundet deraf, bl.a. når denne lovgiver udsteder en retsakt som vedtægten på grundlag af artikel 336 TEUF (dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 39 og 58).
- 111 Chartrets artikel 31, stk. 2, giver enhver arbejdstager ret til en årlig betalt ferieperiode, men præciserer ikke denne periodes præcise varighed (jf. i denne retning dom af 6.11.2018, Bauer og Willmeroth, C-569/16 og C-570/16, EU:C:2018:871, præmis 85, og af 6.11.2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, præmis 74). Som generaladvokaten har

anført i punkt 64 i forslaget til afgørelse, kræver den grundlæggende ret til årlig betalt ferie, som er fastsat i denne bestemmelse i chartret, således, i det mindste hvad angår varigheden af denne ferie, en normativ præcisering.

- 112 Ifølge forklaringerne vedrørende chartrets artikel 31, hvortil der i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, tredje afsnit, TEU og chartrets artikel 52, stk. 7, skal tages hensyn ved fortolkningen af chartret, er chartrets artikel 31, stk. 2, inspireret af Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EFT 1993, L 307, s. 18), som blev erstattet og kodificeret af direktiv 2003/88 (jf. i denne retning dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 27, 28 og 39, og af 6.11.2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, præmis 52 og 53).
- 113 Når dette er sagt, finder retten til årlig betalt ferie som et grundlæggende og ufravigeligt princip i Unionens sociallovgivning, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, ligeledes, ifølge samme forklaringer, sin kilde i forskellige retsakter, enten udarbejdet af medlemsstaterne på unionsplan, såsom fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, eller som medlemsstaterne har samarbejdet om eller tilsluttet sig, såsom den europæiske socialpagt, som alle medlemsstaterne deltager i, idet disse to retsakter er nævnt i artikel 151 TEUF (jf. i denne retning bl.a. dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 26 og 27, og af 6.11.2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, præmis 70-73).
- 114 Nærmere bestemt nævnes det i forklaringerne vedrørende chartrets artikel 31, stk. 2, at denne bestemmelse er baseret på artikel 2 i den europæiske socialpagt samt på punkt 8 i fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som begge fastsætter en ret for enhver arbejdstager til en årlig betalt ferie, idet artikel 2 i den europæiske socialpagt sikrer tildelingen af en sådan ferie af en varighed på mindst fire uger.
- 115 Det følger således af forklaringerne vedrørende chartrets artikel 31, stk. 2, at henvisningen heri til direktiv 2003/88 ikke, således som Retten med urette fastslog i den appellerede doms præmis 69-83, henviser til dette direktiv i dets helhed, idet dette direktiv desuden har et videre formål end de rettigheder, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, men til de bestemmelser i dette direktiv, som afspejler og præciserer den grundlæggende ret til en årlig ferie med løn, som er fastsat i denne bestemmelse i chartret. Dette er ifølge Domstolens praksis tilfældet med artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, som fastsætter en ret til en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed (jf. i denne retning dom af 4.10.2018, Dicu, C-12/17, EU:C:2018:799, præmis 24 og 25, og af 13.12.2018, Hein, C-385/17, EU:C:2018:1018, præmis 22 og 23).
- 116 I denne henseende forholder det sig, således som det bekræftes i vedtægtens artikel 1e, stk. 2, og som Unionens institutioner anerkender i nærværende appelsager, således, at minimumsforskrifterne i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, for så vidt som de sikrer, at alle arbejdstagere får en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed, udgør en integrerende del af vedtægten og, med forbehold af mere fordelagtige bestemmelser heri, skal anvendes på tjenestemænd og øvrige ansatte i EU-institutionerne (jf. i denne retning dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 51 og 56).
- 117 En bestemmelse som artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, som i EU-retten præciserer den minimale varighed af den årlige betalte ferieperiode, som alle arbejdstagere har ret til, idet den med henblik herpå støtter sig på den varighed, der er fastsat i artikel 2 i den europæiske socialpagt, hvorpå den grundlæggende ret til årlig betalt ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, ligeledes er baseret, kan ikke ved selve sin karakter udgøre et indgreb i denne grundlæggende ret. Artikel 7, stk. 1, i det nævnte direktiv begrænser sig nemlig til at konkretisere denne grundlæggende ret.

- 118 Det følger heraf, at en bestemmelse i EU-retten, der, i lighed med den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, sikrer arbejdstagere en ret til årlig betalt ferie af en varighed, der er længere end de mindst fire uger, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, ikke kan anses for at udgøre et indgreb i den grundlæggende ret til årlig betalt ferie.
- 119 I denne henseende skal det fremhæves, at antallet af årlige betalte feriedage til tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, i henhold til den nye artikel 6, stk. 2, i bilag X til vedtægten var på 36 i 2014, som de omtvistede afgørelser vedrører, og på 30 i 2015. I medfør af denne nye artikel 6, stk. 1, blev dette antal nedsat til 24 fra den 1. januar 2016, idet det imidlertid blev præciseret, således som det fremgår af bilaget til Kommissionens afgørelse af 16. december 2013 vedrørende ferie, som blev fremlagt af denne institution som følge af en af Retten vedtaget foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, og i modsætning til, hvad sidstnævnte fastslog i den appellerede doms præmis 109, at disse tjenestemænd og disse øvrige ansatte fra denne dato, i lighed med de øvrige tjenestemænd og ansatte i Unionen, er omfattet af vedtægtens artikel 57, hvorefter enn tjenestemand har ret til feriedage, som supplerer hans grundlæggende ret i forhold til hans lønklasse og alder, og dette indtil højst 30 arbejdsdage inden for hvert kalenderår.
- 120 Den omstændighed, at de pågældende tjenestemænd og øvrige ansatte fra ikrafttrædelsen af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten gradvist blev frataget et vist antal årlige betalte feriedage, ændrer på ingen måde de konstateringer, der blev foretaget i nærværende doms præmis 118 og 119, eftersom de, i henhold til denne nye artikel 6, bevarer en årlig betalt ferieperiode, som under alle omstændigheder overstiger den periode, der følger af minimumsbestemmelserne i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88.
- 121 Det bemærkes, at en bestemmelse som den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten ved at fastsætte en årlig betalt ferie af en varighed, som er længere end de mindst fire uger, der kræves i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, kan sikre opfyldelsen af det dobbelte formål med retten til årlig ferie, dvs., i overensstemmelse med Domstolens praksis, at gøre det muligt for arbejdstageren at hvile ud efter udførelsen af de arbejdsopgaver, der påhviler ham, og at have en periode til rådighed, hvorunder han kan slappe af og nyde sin fritid (jf. bl.a. dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 35, og af 6.11.2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, præmis 32).
- 122 Fastsættelsen af en sådan årlig betalt feriers varighed, som overstiger minimumsbestemmelserne i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, kan desuden bidrage til opfyldelsen af det formål, der er fastsat i artikel 2 i den europæiske socialpagt, som Retten imidlertid undlod at tage hensyn til i begrundelsen for den appellerede dom, navnlig i denne doms præmis 87.
- 123 Det følger nemlig af denne artikel i den europæiske socialpagt, at de kontraherende parter i det nævnte charter aftalte, at en periode på mindst fire ugers årlig ferie med løn gør det muligt at »sikre en effektiv udøvelse af retten til rimelige arbejdsvilkår«.
- 124 Endelig skal det, i modsætning til det af Kommissionen anførte, med hensyn til punkt 8 i fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, således som Retten konstaterede i den appellerede doms præmis 88, påpeges, at den ret til årlig ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, principielt tilsigter at fremme en forbedring af arbejdstagerne leve- og arbejdsvilkår.
- 125 Denne konstatering kan imidlertid på ingen måde, i modsætning til, hvad Retten nærmere bestemt udtalte i den appellerede doms præmis 89 og 90, betyde, at en bestemmelse, der, selv om den fører til en nedsættelse af det antal årlige betalte feriedage, som de pågældende arbejdstagere havde ret til i henhold til en tidligere bestemmelse, fastholder denne varighed på et niveau, som er højere end de minimumsbestemmelser, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, skal anses for at være uforenelig med et sådant formål, eller at den i øvrigt er uforenelig med formålet om at forbedre

beskyttelsen af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, som disse minimumsbestemmelser bidrager direkte til (jf. i denne retning dom af 19.9.2013, Fornyet prøvelse Kommissionen mod Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, præmis 44).

- 126 Det følger heraf, at en bestemmelse i EU-retten som den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, hvis formål er at præcisere varigheden af den ret til årlig ferie, som tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, skal tildeles ved, under alle omstændigheder, at sikre dem en varighed, der er længere end de minimumsbestemmelser, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, i modsætning til det af Retten fastslåede ikke kan anses for at tilsidesætte karakteren af og formålet med den grundlæggende ret til årlig betalt ferie, der er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2.
- 127 Det følger af det ovenstående, at Retten ikke uden herved at behæfte dens bedømmelse med retlige fejl kunne fastslå, at EU-lovgiver, med vedtagelsen af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, havde tilsidesat den grundlæggende ret til en årlig betalt ferie, som er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2, når den varighed, der er fastsat i denne nye artikel 6, af den årlige betalte ferie til de tjenestemænd og øvrige ansatte i Unionen, der gør tjeneste i tredjelande, under alle omstændigheder er længere end den periode på mindst fire uger, der kræves i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88.
- 128 Under disse omstændigheder skal det første anbringendes tredje led i Kommissionens appel og det andet anbringende i Rådets appel og kontraappel tiltrædes. Følgelig skal den appellerede dom ophæves, uden at det er fornødent at undersøge disse anbringenders fjerde led eller de øvrige anbringender i Kommissionens og Rådets appeller samt i sidstnævntes kontraappel, idet disse vedrører Rettens bedømmelse af begrundelsen for tilsidesættelsen af retten til årlig ferie.

Søgsmålet for Retten

- 129 I overensstemmelse med artikel 61, stk. 1, andet punktum, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, når den ophæver den af Retten truffene afgørelse, selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse.
- 130 I det foreliggende tilfælde finder Domstolen, bl.a. henset til den omstændighed, at det af Francisco Carreras Sequeros m.fl. anlagte annullationssøgsmål i sag T-518/16 er baseret på anbringender, der har været genstand for en kontradiktorisk forhandling ved Retten, og hvis undersøgelse ikke nødvendiggør vedtagelsen af supplerende foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller oplysning af sagen, at dette søgsmål er modent til påkendelse, og at der skal træffes endelig afgørelse.
- 131 Dette søgsmål er baseret på fire anbringender om tilsidesættelse af henholdsvis karakteren af og formålet med retten til en årlig ferie, af det almindelige ligebehandlingsprincip, af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af retten til respekt for privatliv og familieliv.

Det første anbringende om tilsidesættelse af den særlige karakter af og formålet med retten til en årlig ferie

- 132 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har nærmere bestemt gjort gældende, at EU-lovgiver med vedtagelsen af den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten tilsidesatte den særlige karakter af og formålet med retten til en årlig ferie.
- 133 I denne henseende konstateres imidlertid blot, at dette anbringende, med den begrundelse, der er anført i nærværende doms præmis 110-127, skal forkastes som ugrundet, idet den varighed af den årlige betalte ferie, der er fastsat i den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten ud over de

minimumsbestemmelser, der kræves i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, ikke tilsidesætter karakteren af og formålet med den grundlæggende ret for Francisco Carreras Sequeros m.fl. til en årlig ferie med løn, som er fastsat i chartrets artikel 31, stk. 2.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af det almindelige ligebehandlingsprincip

- 134 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har for det første gjort gældende, at en nedsættelse af antallet af deres årlige feriedage tilsidesætter ligebehandlingsprincippet, for så vidt som der ikke herved tages hensyn til den særlige situation, som adskiller de tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i et tredjeland, fra ansatte, der gør tjeneste i Unionen, og som i det væsentlige vedrører den omstændighed, at de i tredjelande er underlagt mere vanskelige levevilkår, en hyppigere periodisk mobilitet og nødvendigheden af ofte at skulle have to bopæle, en bopæl på tjenestestedet og en privatbolig.
- 135 De har for det andet gjort gældende, at EU-lovgiver ikke for de tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, til forskel fra hvad der gælder for de tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i Unionen, har fastsat mulighed for få supplerende årlige feriedage, i forhold til alder og lønklasse, op til den maksimale grænse på 30 arbejdsdage, der er fastsat i vedtægtens artikel 57.
- 136 Kommissionen har, støttet af Rådet og Parlamentet, bestridt rigtigheden af dette anbringende.
- 137 I denne henseende bemærkes, at ligebehandlingsprincippet, der finder anvendelse på Unionens tjenestemandret (jf. i denne retning dom af 22.12.2008, Centeno Mediavilla m.fl. mod Kommissionen, C-443/07 P, EU:C:2008:767, præmis 76), indebærer, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og forskellige situationer ikke behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (jf. i denne retning dom af 11.9.2007, Lindorfer mod Rådet, C-227/04 P, EU:C:2007:490, præmis 63, og af 15.4.2010, Gualtieri mod Kommissionen, C-485/08 P, EU:C:2010:188, præmis 70).
- 138 I det foreliggende tilfælde bemærkes hvad angår argumentationen fremsat af Francisco Carreras Sequeros m.fl., som er nævnt i nærværende doms præmis 134, at EU-lovgiver, uafhængigt af de øvrige fordele, som Kommissionen har fremhævet, og som de tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande, nyder godt af i henhold til artikel 5, 10 og 24 i bilag X til vedtægten, vedrørende henholdsvis bolig, særlig godtgørelse for levevilkårene og supplerende sygeforsikringsdækning, i forbindelse med vedtagelsen af ændringen i 2014 til fordel for disse tjenestemænd og øvrige ansatte har bevaret muligheden for, at disse, henset til deres særlige situation, på grundlag af artikel 8, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, i bilag X til vedtægten, kan ansøge om en særlig hvileferie, der kan vare i op til 15 dage alt efter vanskeligheden af levevilkårene på tjenestestedet og som følger sig til den ret til årlig betalt ferie, som vedtægten giver alle tjenestemænd og øvrige ansatte i Unionen ret til.
- 139 Hvad angår argumentationen fremført af Francisco Carreras Sequeros m.fl., som er gengivet i nærværende doms præmis 135, skal den forkastes af de grunde, der er anført i denne doms præmis 119.
- 140 Det følger heraf, at det andet anbringende skal forkastes som ugrundet.

Det tredje anbringende om tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

- 141 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har gjort gældende, at det antal årlige feriedage, som de havde ret til før den 1. januar 2014, udgjorde en væsentlig og afgørende betingelse vedrørende deres arbejdsvilkår. Endvidere har den lange periode, hvori EU-institutionerne har anset dette antal feriedage for nødvendige, givet dem en legitim forventning hvad angår muligheden for i løbet af deres karriere at kombinere deres arbejdsliv og privatliv, og EU-lovgiver har umuliggjort denne forventning.

- 142 Kommissionen og intervenienterne har bestridt denne argumentation.
- 143 I denne henseende bemærkes dels, at den retlige binding mellem tjenestemændene og administrationen er af vedtægtsmæssig og ikke kontraktmæssig karakter. Det følger heraf, at tjenestemændenes rettigheder og forpligtelser til hver en tid kan ændres af lovgiver (dom af 22.12.2008, Centeno Mediavilla m.fl. mod Kommissionen, C-443/07 P, EU:C:2008:767, præmis 60, og af 4.3.2010, Angé Serrano m.fl. mod Parlamentet, C-496/08 P, EU:C:2010:116, præmis 82).
- 144 Dels bemærkes, at retten til at påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning forudsætter, at præcise, ubetingede og samstemmende forsikringer, der hidrører fra en pålidelig kilde med den nødvendige bemyndigelse, er fremsat af Unionens kompetente myndigheder over for den pågældende (dom af 14.6.2016, Marchiani mod Parlamentet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).
- 145 Som Kommissionen og intervenienterne imidlertid har gjort gældende, uden at blive modsagt af Francisco Carreras Sequeros m.fl. på dette punkt, har disse ikke godtgjort, at Unionens kompetente myndigheder har givet dem nogen forsikringer hvad angår det forhold, at artikel 6 i bilag X til vedtægten aldrig ville blive ændret.
- 146 Det følger heraf, at det tredje anbringende skal forkastes som ugrundet.

Det fjerde anbringende om tilsidesættelse af retten til respekt for privatliv og familieliv

- 147 Francisco Carreras Sequeros m.fl. har gjort gældende, at den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten forhindrer dem i, under deres årlige ferie, at bevare deres familiemæssige og sociale aktiviteter, således som disse var mulige tidligere. I denne henseende nævner de eksemplet med en af dem, som gør tjeneste i Pakistan, men er bosat i Milano (Italien), og som slutteligt kun råder over 16 dage om året til at bevare en forbindelse med sine døtre, som bor i Athen (Grækenland) med deres mor.
- 148 Ifølge Francisco Carreras Sequeros m.fl. vil forringelsen af deres arbejdsvilkår, som berører deres privatliv og familieliv, være uforholdsmæssig.
- 149 Kommissionen har, med argumenter, som Rådet og Parlamentet tilslutter sig, afvist argumentationen fremsat af Francisco Carreras Sequeros m.fl.
- 150 I denne henseende bemærkes, uden at det i det foreliggende tilfælde er fornødent at tage stilling til den sammenhæng, som Francisco Carreras Sequeros m.fl. hævder at godtgøre mellem de rettigheder, der er fastsat i henholdsvis chartrets artikel 7 og artikel 31, stk. 2, at den nye artikel 6 i bilag X til vedtægten, som Francisco Carreras Sequeros m.fl. har gjort gældende er ulovlig, udelukkende vedrører det antal årlige feriedage, som tildeles tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i tredjelande.
- 151 Som Kommissionen, støttet af Rådet og Parlamentet, har gjort gældende, berører denne nye artikel 6 ikke de almindelige vedtægtsbestemmelser, der finder anvendelse på tjenestemænd og øvrige ansatte, som tager hensyn til den berørtes privatliv og familieliv, såsom bestemmelserne om beregning af årlige rejseudgifter og rejsedage.
- 152 I øvrigt tager andre bestemmelser i bilag X til vedtægten hensyn til den familiemæssige situation for tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i et tredjeland. Således gælder artikel 18, 20-22, 24 og 25 i dette bilag, der vedrører henholdsvis godtgørelse af udgifter til bolig, godtgørelse af rejseudgifter, afholdelse af udgifter til flytning, udbetaling af midlertidigt boligtilskud samt ydelser til tillægssygeforsikring og forsikring mod ulykker, der måtte indtræffe uden for Unionen, såvel for disse tjenestemænd og øvrige ansatte som for deres familie eller personer, over for hvem disse sidstnævnte har forsørgerpligt.

- 153 Hvad endelig angår det eksempel, der er nævnt i nærværende doms præmis 147, og som er fremhævet af Francisco Carreras Sequeros m.fl. til støtte for dette anbringende, skal det bemærkes, at bedømmelsen af lovligheden af en EU-retsakt under hensyn til grundrettighederne under alle omstændigheder ikke kan hvile på anbringender vedrørende konsekvenserne af denne retsakt i et konkret tilfælde (jf. i denne retning dom af 14.10.1999, Atlanta mod Det Europæiske Fællesskab, C-104/97 P, EU:C:1999:498, præmis 43).
- 154 Det følger heraf, at det fjerde anbringende ligeledes skal forkastes som ugrundet.
- 155 Da samtlige anbringender til støtte for søgsmålet er blevet forkastet, må Kommissionen frifindes.

Sagsomkostninger

- 156 Det fremgår af artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement, at såfremt appellen tages til følge, eller såfremt appellen ikke tages til følge, og Domstolen selv endeligt afgør sagen, træffer den afgørelse om sagsomkostninger.
- 157 Ifølge artikel 138, stk. 1, i Domstolens procesreglement, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 158 Da Francisco Carreras Sequeros m.fl. i det foreliggende tilfælde har tabt sagen, og da Rådet har nedlagt påstand om, at de tilpligtes at betale sagsomkostningerne, bør de pålægges at betale Rådets omkostninger i nærværende appelsager og i sagen for Retten. Da Kommissionen for Retten, men ikke for Domstolen, har nedlagt påstand om, at Carreras Sequeros m.fl. tilpligtes at betale sagsomkostningerne, skal disse pålægges at betale Kommissionens omkostninger for Retten, mens Kommissionen skal betale sine egne omkostninger i nærværende appelsager.
- 159 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 140, stk. 1, der finder anvendelse i appelsager i henhold til dette procesreglements artikel 184, stk. 1, bærer medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Parlamentet, som indtrådte i søgsmålet for Retten, og som deltog i sagen for Domstolen, bør således bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

- 1) **Dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 4. december 2018, Carreras Sequeros m.fl. mod Kommissionen (T-518/16, EU:T:2018:873), ophæves.**
- 2) **Europa-Kommissionen frifindes i det af Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi og Marc Thieme Groen anlagte søgsmål i sag T-518/16.**
- 3) **Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi og Marc Thieme Groen bærer hver deres egne omkostninger og betaler de omkostninger, der er afholdt af Rådet for Den Europæiske Union i forbindelse med nærværende appelsager og i forbindelse med sagen for Den Europæiske Unions Ret samt de omkostninger, der er afholdt af Kommissionen i forbindelse med sagen for Retten.**
- 4) **Kommissionen betaler sine egne omkostninger i nærværende appelsager.**
- 5) **Europa-Parlamentet bærer sine egne omkostninger.**

Underskrifter